

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický týdeník

18/2011

*Príští číslo vyjde
8. června 2011*

Z obsahu

- * Synod 2011
- * Prímuvce přijde
- * Řeč Mikuláše Biskupce

1. června 2011

ročník 96

cena: 13 Kč

Poselství k neděli Exaudi

JESTLIŽE KDO ŽÍZNÍ...

J 7,37-39

Žízníš? Máš žízeň po Bohu? Žízníš po lásce? V poslední, velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: „Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a

pije! Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra, jak praví Písmo.“ K čemu nás náš drahý Pán vybízí? Co nám chce darovat? Co je to za proudy živé vody? A ke komu poplynou? Také jste zjistili, jak je dobré se ztišit, dotazovat se, sednout si s Ježíšem a naslouchat mu? Také okoušíte, jak je to požehnané? A proč myslíte, že to tak málo děláme? Proč my, kteří víme, komu jsme uvěřili, více nepijeme z té studnice živé vody? Díky Bohu, Ježíš nás zde na zemi nezanechává osamocené, daroval nám to nejdražší, svého svatého Ducha. Žízníš? Pak je to žízeň, kterou ti dává On sám. Chce se ti křičet, chce se ti volat: „Ano, Ježíši, žízním, po tobě žízním, po živém Bohu, potřebuji tě, potřebuji tvého Ducha, potřebuji tvoji lásku.“ Pak si myslím, že to je přesně to, na co náš přelaskavý Bůh čeká, chce tě naplnit Láskou. A víš,

kolik lidí žízní po lásce? Ano, lidi kolem nás potřebují lásku, potřebují Ježíše. „Přicházejme tedy k němu, kameni živému, jenž od lidí byl zavržen, ale před Bohem je vyvolený a vzácný.“ (1Pt 2,4) Přicházejme k němu a následně říkejme všem, co pro nás Ježíš učinil...

Když jsem v Písmu četla, že ani Ježíšovi bratři v něho nevěřili, napadlo mě, že s námi je to mnohdy, i dnes, podobné. Tehdy nikdo ze strachu nemluvil o Ježíši veřejně, i dnes mají mnozí obavy mluvit o Ježíši. A co já? A co ty? Ježíš mluvil veřejně, nehledal svou vlastní slávu. Ale neboj se, nemusíš jen mluvit, víru v Ježíše stačí žít.

Tak přicházejme k němu, modleme se, přimlouvejme se, pijme a proudy živé vody poplynou...

Dana Rohovská,
ECM Plzeň 1- Lochotín

Foto: Karel Šimr

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

K dálnici se vydali za tichem

Zpěv gregoriánského chorálu na pozadí hukotu aut na dálnici - takový nezvyklý obrázek nabídla v sobotu 14. května 2011 dálniční kaple u Šlovic na Plzeňsku.

Právě dálniční kaple se u našich západních sousedů stávají místy setkávání lidí, kteří se zde učí gregoriánskému chorálu a zpívají modlitby denních dob. K dálničním kaplím v Německu, kde jejich počet dosahuje téměř čtyř desítek, putují zájemci o zastavení na cestě a odpočinek pro duši od května roku 2006. K první dálniční kapli v České republice se na "cestu pokoje" v sobotu 14. května 2011 vydal asi tisíc poutníků.

"Ve všech dobách a všech kulturách se lidé vydávají na cesty. Ne vždy rádi a dobrovolně. Také Kristus žil na cestách a nabízí nám perspektivu pro naše životní cesty. Zpěv a modlitba nepatří jen do klášterů, ale také k místům "blízko cesty", kde se dotýkáme "tepu času". Cestování má v sobě i destruktivní rozměr. Stále se za něčím ženeme, tempo se nám stává jakoby drogou. Proto se zvuky spěchu v uších se pokoušíme najít ztišení, uzdravující naši duši," říká kantor Bernd Ebener, který se spolupracovníky z katolické i evangelické církve setkání organizuje.

Zpravidla dvoudenní setkání sestává z nácviku liturgie hodin podle alpirsbaského antifonáře a slavení pěti denních modliteb.

Karel Šimr

AKTUALITA

Přestěhování dokončeno!

Oznamujeme, že nyní jsou již sekretariát Kostnické jednoty – sdružení evangelických křesťanů o.s., a redakce a administrace Evangelického týdeníku - Kostnických jisker přestěhovány.

Sídlíme sice na stejné adrese (Ječná 19, Praha 2), máme stejný telefon (224919607) i emailovou adresu (et.kj@worldonline.cz/), ale kancelář se nachází na jiném místě – je to ve dvoře vpravo, v přízemí.

Je možné zazvonit na zvonek od hlavního vchodu do celého objektu (tedy ještě z ulice).

Kvůli tomu, že jsme se stěhovali do

menších prostor, bylo potřeba zredukovat materiály – jak jsme upozorňovali, podstatná část je v archivu synodní rady ČCE – viz ET-KJ č. 14/2011. Souvisí s tím však i další omezení – velice bychom uvítali, kdybyste si pro noviny a na návštěvy chodili v jiném termínu než ve středu, kdy probíhá korektura. Protože jsme v jediné kanceláři, je zapotřebí mít pro tuto činnost co největší klid.

Rádi vás uvítáme v jiný den!!

**Předsednictvo Kostnické jednoty-
Sdružení evangelických křesťanů**

Na jedné americké vojenské škole zastávali názor, že člověk, který se má vydat do vesmíru, ještě nedorostl požadavkům toho podniku, jeho technickým možnostem a úkolům. „Nepovedl se tomu, kdo jej stvořil.“ Proto genetické inženýrství dostane úkol "stvořit" člověka-kosmonauta bez zbytečných nohou, snad s ploutví nebo ocasem. Je to fantazie, naznačuje však, jak hluboko poklesla cena a důstojnost člověka. Ještě nedávno chtěli mít strůjci nových světových pořádků člověka jako míru všech věcí. Člověk, nechť to zní hrdě. Ještě dál od té fantazie je biblická zpráva o stvoření člověka, kterého ustanovila nade vším: „Podmaňte si zemi a panujte nade vším živým.“ Po dvaceti stoletích novověku se však člověk obává, že země, kterou vzdělal, se proti němu vzbouří. Věru se zdá, že technika, pokrok a civilizace se spojily, aby od něho převzaly vládu nade vším. Tomu ovšem musela předcházet radikální změna v lidském myšlení. Jeho sesuv k nižším a nižším hodnotám života začal ve chvíli, kdy se člověk vzbouřil proti Bohu a přestal ho poslouchat. Známe jeho poslední fáze, pokud o sobě zanechaly písemné stopy, zhruba řečeno počínaje od Sokrata, kdy sesuv nabyt na rychlosti. V tomto stavu jsme dnes sami se sebou, se zemí, s její technikou a kulturou - a říkáme tomu stavu krize, a jsme v 21. století.

Jedním z jeho myšlenkových základů je relativita, názor, že pro lidi neexistuje absolutní, všeobíhající pravda a všeobecně závazná spravedlnost, neboť všechno naše poznání se vztahuje k proměnlivým podmín-

kám a je na nich závislé. Tak i mravní chování se děje vždy jen v určitém okamžiku, závisle na proměnlivých měřítkách a právních idejích. Autorem tohoto názoru je Albert Einstein.

Není-li závazné pravdy a spravedlnosti, je i mravní chování vydáno všanc lidské libo- nebo zlovůli. Marně volal Platon člověka k návratu do vlasti, k původnímu začátku, neboť se domníval, že pravda a spravedlnost jsou v něm, bydlí v jeho srdci jako stálí nájemníci. Stačí, aby si to uvědomil a má po ruce kvalitní nástroje. Je to svůdné učení, je muž Platon dal pěkné jméno anamnese, vzpomínka. Ta však nalézá v člověku jen to, co zbylo z původní člověkovy výbavy, jistou uslechtilost a jisté ctnosti, které se rády předvádějí vítězně v pohádkách, ale ve všedním životě neuspějí, před nepřitelem zmlknou a utečou. Jen když jim Bůh pomůže, dočkají se nějakého vítězství. Tehdy pravda a spravedlnost zvednou hlavu a zatleskají vstříc přicházejícímu Božímu království. A svět to pyšně zaznamená jako svůj pokrok. Neví však, kam směřuje.

Člověk, který nezavírá oči před skutečností, že selhal i se svou pravdou a spravedlností, musí přiznat, že je vinen, a to tak podstatně, že bez jeho přispění by nedošlo k procesu, jehož konec jsme nazvali krizí, soudem nejprve nade mnou. Kvůli mně se i svět dostal do krize.

Otevřete-li stránky dějin lidstva, naleznete v nich nejeden doklad, jak se jednotlivci do nich zapsal svým zdánlivě nepatrným činem, který podstatně nasměroval tok dějin.

Začala 2. světová válka (1939-1945) a Albert Einstein napsal americkému prezidentovi dopis, jímž varoval před Hitlerem: ten blázen by mohl bez váhání použít atomové zbraně, kdyby ji už měl. Ten dopis pohnul americkou vládou k tomu, že nasadila všechny své schopnosti a možnosti, aby měla atomovou bombu dříve než Hitler. Když však ke konci války vybuchla a Einstein viděl, jak strašné následky a vedlejší účinky bomby postihly japonské občany města Hirošimy a Nagasaki, netajil se tím, že s tím nepočítal a že to tak nechtěl. Povídá se, když se o tom zmínil a svůj podíl na bombě hleděl snížit na nejmenší míru, uslyšel od někoho z přítomných výtku, kterou vzal na vědomí mlčky: „Ale Vy jste nejprve smákl tlačítko.“ Uvědomil si asi, že jeho teorie relativity, která nezná vysloveně špatných rozhodnutí a činů, uvolnila lavinu, která všechno dění spláchla do jednoho špinavého proudu. Podmínky rozhodly o tom, co se událo a co se děje, a to, co se právě teď děje, je vždy pravda a spravedlnost. I čistě technické podmínky se vnutily a spolu rozhodly. Vlastní otec atomové bomby Oppenheimer přiznal, jak je pro technika neodolatelné neuskutečnit to, co je proveditelné.

O co dnes tedy jde? Aby světu nevládli technici a blázni, a myslitelé aby se drželi svých nejlepších učitelů, kteří vědí o nezávislosti pravdy a spravedlnosti na jakýchkoli podmínkách. Církev, jejíž vlastní úkol je jiný, chce jim stát po boku v jejich úsilí o lepší a spravedlivější pořádky na zemi.

Josef Veselý

Berlín (www.kirche-mv.de). Představitelé Evangelické církve Německa v čele s Nicholasem Schneiderem se v Berlíně setkali s členy strany Křesťanské demokratické unie (CDU) v čele s kancléřkou Angelou Merkelovou. V přátelské a otevřené atmosféře rokovali o problémech atomové energetiky, politiky Evropské unie a otázkách utečenců ze severní Afriky, ale také o tématu vztahu státu a církve v Německu. Angela Merkelová pozitivně ohodnotila práci církve, která je v společnosti aktivní. Výsledkem společného jednání byla dohoda obou stran pokračovat v dialogu a intenzivněji hledat řešení s důrazem na sociální a environmentální aspekty současné doby. Jednání bylo pokračováním setkání v roce 2009.

KONFERENCE O PRÁCI A POSTAVENÍ ŽEN V CÍRKVI A SPOLEČNOSTI

Kovačica (www.ecav.sk). V srbské Kovačici se konala konference o práci a postavení žen v církvi a společnosti pro region střední a východní Evropy. Organizovalo ji Oddělení Světového luterského svazu pro práci žen v církvi a společnosti v Srbsku. Na setkání přijely regionální koordinátorky z Ruska, Polska, ze Slovenska, z Česka, Lotyšska, Maďarska a Chorvatska. Konference určila i hlavní témata a definovala nejpalčivější problémy postavení žen v církvi a společnosti. „Práce konference se nesla i v znamení důležitého jubilea pro evangelickou církev, které nás očekává v roce 2017, kdy si připomeneme 500 let od vyvěšení 95 výpovědí Dr. Martina Luthera proti prodávání odpustků,“ řekla Anna Petráková, farářka z Kovačice.

Ekumenická rada církví v Slovenskej republike

Dvě přednášky profesora Lochmana

V našem národě není mnoho těch, kteří by se stali rektory basilejské univerzity. Českému čtenáři jsou teď dostupné dvě přednášky, které v této funkci při výročních slavnostech tohoto předního evropského vysokého učení v listopadu 1981 a 1982 proslovil prof. ThDr. Jan Milič Lochman. Tématem první přednášky, ve které silně zaznívají motivy české reformace, je "Horlivost pro pravdu a tolerance", název druhé navazuje na listinu Švýcarské konfederace, která začíná slovy "Ve jménu Boha Všemohoucího". Do češtiny je nyní přeložil Bohuslav Vik, úvod napsal prof. ThDr. Pavel Filipi. O grafickou úpravu této asi padesátistránkové publikace se postaral Karel Fon, vytiskl Repronis v Ostravě, o vydání nákladem 150 výtisků se postarali Lochmanovi žáci a přátelé.

Režijní cena vychází na 30 Kč.

Brožura je k mání u Ludvíka Klobásy (675 60 Myslibořice č. 1) a Jana Trusiny (674 01 Třebíč, Palackého 33, trusina.trebic@seznam.cz).

Jan Trusina

České korunovační klenoty

České korunovační klenoty jsou nejen významnou umělecko historickou památkou, ale především symbolem české státnosti. K literatuře o nich nyní přibyla stejnojmenná knížka autora Andreje Šumbery (akademický sochař, restaurátor a fotograf). Vychází z průzkumu klenotů v letech 1998 a 2003. Jejich výsledky obohacují naše znalosti při využití moderních fotoaparátů a mikroskopů, postihujících jemné detaily použitých technologií. Ke knížce s bohatou fotografickou dokumentací a výstižným textem je přiložen interaktivně zpracovaný CD-ROM. Ten obsahuje více než 600 fotografií s podrobnými popisy a odbornými statěmi.

Koruna českých králů, jíž je věnována hlavní pozornost, má však také svou symboliku. Teologicky vzdělaný císař a král Karel IV. se zabýval se zvláštním zájmem Zjevením sv. Jana, poslední biblickou knihou. Z ní, kromě jiného, vyzdvihoval motiv Nového Jeruzaléma a jeho příchodu. Symbolické ztvárnění této myšlenky najdeme v řadě Karlových počinů. A právě koruna k nim patří v první řadě. V 21. kapitole Zjevení čteme popis Nového Jeruzaléma: "Položení pak toho města čtverhranné jest, dlouhost pak jeho i šířkost i vysokost jednoduše jest. Od východu slunce brány tři, od půlnoci brány tři, od poledne brány tři, od západu brány tři. A zeď městská měla základů dvanácte \ město pak samo bylo zlato čisté. A základové zdi městské všelikým kamenem drahým ozdobeni byli". Shodně je koncipována koruna se stejnými rozměry ve všech směrech. Hradby Nebeského Jeruzaléma jsou vybudovány na dvanácti základech - dvanáct drahokamů je zasazeno kolem čela koruny. Čtyři díly koruny jsou čtyřmi stranami Nebeského Jeruzaléma, tři listy z lilí

představují trojici bran v každé straně Božího Města. Myšlenka ztvárnění Nového Jeruzaléma, pro Karla IV.zřejmě neobyčejně živá, je obsažena i v jeho stavebních a urbanistických činech - Svatováclavská kaple na Pražském hradě, urbanistická dispozice Nového Města pražského, hrad Karlštejn. Podrobnosti přináší dávná, ale jistě stále platná studie autora tohoto článku, otištěná v Křesťanské revue 1978,č.5/6. Symbolických motivů bychom na koruně našli více. Tak obrovský safír, největší drahý kámen na koruně, je umístěn na čelence koruny tak že ve spojení s očima korunovaného panovníka vytváří vrchol trojúhelníku a má tak symbolicky vyjadřovat Boží oko. Dodejme ještě, že koruna, nazývaná Svato-

Víra, hudba, nepořádek

(Čtyři rozhovory z britského anglikánského týdeníku Church Times)

„Domnívám se, že víra by měla prostupovat celý váš život. Nemůžete ji prostě odstavit na parkoviště v pondělí při nástupu do práce, a pak se s ní o nedělích ukazovat v kostele. Víra se dotýká vašich postojů i hodnot,“ zdůrazňuje Stephen Thornton, generální ředitel britské Health Foundation, jedné ze tří nadací zapojených do britského systému veřejného zdravotního pojištění.

PÉČE VEŘEJNÁ A SOUKROMÁ, STANDARDNÍ A ALTERNATIVNÍ

Thornton před časem odmítl financovat ze svěřených prostředků druhou transplantaci kostní dřeně jednomu dítěti, čímž na sebe přivolal mezinárodní mediální kampaň. S odstupem k aféře říká: „... dívka nakonec zemřela po druhé transplantaci, financované ze soukromých zdrojů, a je otázka, zda tento zákrok nepoškodil kvalitu jejího zbývajícího života. Nebylo úkolem zdravotního orgánu financovat experimentální ošetření, a bylo třeba připomenout, že by takto byly vynaloženy prostředky odebrané druhým ... Jádrem práce vedoucích činitelů ve zdravotnictví je činění obtížných rozhodnutí, jinak tito manažeři představují jen zbytečné náklady ... Pomineme-li bulvární tisk, vedl tento případ k rozumné diskusi ...“

V rozhovoru na poslední straně v britském anglikánském týdeníku Church Times z 13. května 2011 se dále věnuje historii, současnému stavu i vývojovým trendům britského veřejného zdravotního systému. Připomíná, že když začínal, představovala v Británii uzavřená psychiatrická zařízení (kam byly např. zavírány též ženy za to, že

měly nemanželské dítě) největší zdroj tzv. iatrogenních neduhů (tj. problémů způsobených lékařskými zásahy), a shrnuje: „Netvrdím, že náš současný model je v každém ohledu dokonalý, ale alespoň neškodí lidem jako v dobách, kdy byly, stejně jako v Sovětském svazu, morální úsudky nesprávně zaměřovány s duševními chorobami.“ (Zde lze doplnit kuriozitu, kterou v redakční radě ET-KJ s oblibou uváděl Jan Štěpán: Za Rakousko-Uherska bylo při přestupu z církve římskokatolické do Svobodné reformované církve třeba vykázat se psychiatrickým potvrzením o negativním nálezů.)

Do světa alternativní medicíny a soukromé (církevní) péče dává nahlédnout rozhovor s Ming-Hung Hsuem na poslední straně Church Times z 25. března 2011. Ming-Hung Hsu jako zaměstnanec Sdružení metodistických domovů pro seniory (Methodist Homes Association – MHA) provozuje v rámci metodistických pečovatelských zařízení ve Staffordu a Birminghamu terapii hudbou. Mimo jiné říká: „Ve Starém zákoně docházela duše krále Saula ulehčení, když David hrál na harfu ... Hudba ovlivňuje paměť a emoce. Neurologické rešerše to stále více potvrzují ... Použil jsem mikroanalýzu a tzv. mapování demence a obě metody prokazují kladný výsledek hudební terapie.“ Terapeut se zmiňuje o pacientovi, který se, pokud zpívá, dokáže sám obléci i vykoupat, a jakmile zpívat přestane, nedokáže udělat nic. Hudebník-léčitel se kladně vyjadřuje k dílu Milana Kundery. Dodejme, že Kundera v knize Setkání (Une rencontre) odsuzuje rock za to, že soustředění narušuje. (Škoda jen, že výpověď nespecifikuje. Některé rockové balady meditativní charak-

ter mají.) Snad se mohu – povzbuzen nonkonformními vyjádřeními Thorntona, Ming-Hung Hsua i Kundery – odvážit přiznat, že mne zase traumatizuje tvorba skupiny Gipsy.cz (Romano Hip Hop a jiné hudební skvosty, jež podle mého názoru postrádají melodii) ...

NEPOŘÁDEK A JEHO ZVLÁDNÁNÍ

„Po pravdě řečeno, k provozování skutečného "kostela s nepořádkem" musíte být výrazně zformováni, uspořádání a efektivní – pak lze dát prostor nepořádku,“ čteme v rozhovoru s Lucy Mooreovou na poslední straně Church Times ze 4. března 2011. O jaký nepořádek se jedná? O nepořádek vzniklý v důsledku toho, že děti se na začátek bohoslužeb neodeberou do nedělní školy, ale zůstanou pohromadě s rodiči. To je hlavní důraz iniciativy "Messy Church" v rámci anglikánské církve, jejíž je Lucy Mooreová zakladatelkou. ("Messy Church" bychom mohli přeložit také jako "Církev se zaintegrovaným nepořádkem", "Církev s prostorem pro nepořádek", "Církev umožňující nepořádek" apod.)

V některých sborech Českobratrské církve evangelické zůstávají děti při bohoslužbách s rodiči jednou měsíčně, podobně se v řadě českých a moravských farností Římskokatolické církve občas konají tzv. dětské bohoslužby. Kolik souvisejícího "nepořádku" připustit, jak jej zvládat popř. řídit? Běží o komplexnější problém, než se tu či onde přiznává. Zejména když v moderní době narůstá procento dětí s projevy hyperaktivity ... Obecně a velmi schematicky lze říci, že u katolíků dbají řadová účastníci bohoslužeb stále na "zjednání pořádku" (třebas za cenu vykazání dítěte z kostela i s rodičem), zatímco u evangelíků převažuje (často nevyřčeně) spíše obava "pedagogická", totiž z imunizujících účinků bohoslužeb na dítě. (Většina našich protestantských kazatelů, pokud vím, přítomnost dětských posluchačů nijak zvlášť homileticky nezohledňuje, neboť, jak lze občas zaslechnout, „nemůžeme snižovat úroveň“. Anglikánské hnutí "Messy Church" (srov. www.messychurch.org.uk) lze tudíž, byť časem přibralo i jiné důrazy a poněkud ztratilo na přehlednosti, považovat v některých ohledech za poučné i pro českou ekumenu. „Náš celý život je modlitbou.“ To před pěti stoletími prohlásil Martin Luther a 7. ledna 2011 v rozhovoru na poslední straně Church Times představená ženského římskokatolického kláštera ve francouzském Avignonu. (Oba z téhož konstatování odvodili, pravda, opačné osobní důsledky.) „Největším štěstím je uvědomit si, že mě Bůh opravdu zná a, navzdory všemu, pořád miluje (that one is truly known and, despite everything, is still loved).“ – Tolik abatyše tamtéž. Někteří možná už četli totéž u protestantského teologa Paula Tillicha. Toť „svatých obcování“ napříč konfesemi v praxi! Citáty od jeptišky z Avignonu se proto hodí výběr z pravidelných (každotýdenních) rozhovorů z britského církevního týdeníku uzavřít.

František Schilla

Utrpení, nemoc, uzdravení

V Bibli najdeme zmínky o radostech života, ale i o utrpení. Lidé víry nejsou v Písmu líčeni jako naprosto zdraví, mladí, veselí a šťastní. Přesto platí, že „Boží vůlí je zdraví, nikoli nemoc“. Proč tedy lidé tolik trpí a jsou postihováni nejrůznějšími zákeřnými nemocemi? Tyto otázky si člověk asi kladl vždy. Dnes často slyšíme z úst nevěřících lidí výpovědi typu: „Kdyby byl Bůh, nebyly by války a nemoci.“ Křesťané sice vědí o zneužití svobodné vůle člověkem i o tom, že řada problémů souvisí s tím, že jsme se odchýlili od Boží vůle. Přesto i my jsme často konfrontováni s takovým utrpením, že si nevíme rady, jak zároveň porozumět Božímu milosrdenství a jeho všemohoucnosti. Nemoc nám připomíná křehkost života. Onemocnět může každý člověk na této zemi. Nikdo nemá zaručené celoživotní zdraví. A na druhou stranu nemocní mohou mít naději, že budou opět zdraví. Nemoc postihuje i věřící a nečekané uzdravení může prožít i nevěřící. To, že Bůh chce zdraví, platí zásadně, nemusí však platit pro každého. Misionář Pavel nebyl nemoci ušetřen, ač se za uzdravení modlil (2 K 12,7nn), ani Ježíš nemohl uzdravit všechny (Mk 6,5).

Lidé ve Starém zákoně vidí utrpení převážně jako důsledek neposlušnosti vůči Hospodinu. V knize Deuteronomium se hovoří o tom, že když člověk bude poslouchat Hospodina a dodržovat jeho přikázání, Bůh mu požehná ve všem. Když ale nebude poslouchat, postihnou ho mnohá zločeení, mezi která patří právě i nemoci. Tento postoj k utrpení byl v Izraeli silně zakotven. Nejvýrazněji se otázkou utrpení zabývá kniha Job. Jobovi přátelé také přistupují k jeho utrpení s tím, že se musel provinít vůči Bohu, jinak by ho Bůh nepostihl tolika ranami. Kniha Jobova však ukazuje, že problém vztahu nemoci a viny je mnohem složitější. „Věci mohou být podstatně složitější a není nám vždy dáno, abychom pronikli do přediva příčin daného utrpení, bolesti a nemoci. K tomuto poznatku se musel bolestně dopracovat i starozákonní trpítel Job. Přijmout to museli i Jobovi přátelé.“ Na konci knihy je Jobovo pokorné uznání Boží svrchovanosti a jeho krásné vyznání: „Uznávám, že všechno můžeš a že žádný záměr tobě není neproveditelný... Jen z doslechu o tobě jsem slyšel, teď však jsem tě spatřil vlastním okem.“ Z jeho slov vyplývá, že ho přestálé utrpení přiblížilo Bohu více než kdy předtím. Další postavou, o které máme svědectví, že byl „smrtelně nemocen“ a Bohem zázračně uzdraven, je judský král Chizkijáš. Jemu prorok nejprve vyřídil slovo Hospodina o tom, že zemře. Ale když se Chizkijáš modlil a velmi plakal, přišel mu Izajáš vyříditi nové Hospodinovo slovo. To znělo: „Vyslyšel jsem tvou modlitbu, viděl jsem tvé slzy. Hle, uzdravím tě. Třetího dne vstoupíš do Hospodinova domu. Přidám k tvým dnům patnáct let...“ A že se tak skutečně stane, stvrdil Bůh ještě znamením. Tyto příběhy a mnohé jiné jsou nám povzbuzením v tom, že Bůh slyší a vyslýchá naše modlitby. Můžeme a máme přicházet se vším, a tedy i s naší bídou a utrpením, k němu. Příkladem toho, že Bůh je svrchovaným Pánem a milostivě se sklání i k pohanům, je ve Starém zákoně příběh o uzdravení malo-

mocného Aramejce Námana. Pán Bůh se může i takovýmto způsobem dát poznat člověku. Ten po tělesném uzdravení prožije i uzdravení duchovní, pozná v Hospodinu jediného Boha. V evangeliích velmi mnoho textů mluví o zdraví a nemoci, o Ježíšově uzdravování. I zde jsou ještě náznaky silného vnímání nemoci jako odplaty za hříchy, které v Izraeli přetrvávalo. Ukazuje to např. otázka Ježíšových učedníků v Janově příběhu o uzdravení slepého, když se ptají: „Mistře, kdo se prohrěšil, že se ten člověk narodil slepý? On nebo jeho rodiče?“ Ježíšova odpověď ukazuje nový rozměr utrpení, který přinesl právě Kristus a prolomil židovský názor o mechanické souvislosti hříchu a nemoci. „Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevíly skutky Boží.“ V Ježíši Kristu přišlo Boží království. Uzdravování nemocných je jeho součástí, znamením nové Boží vlády. „Ježíšovo poslání má velmi úzkou souvislost s uzdravováním jako součástí Božího úsilí vykoupit svět. A tato skutečnost se jako červená nit táhne celým Písmem svatým.“ Ježíš přišel vyhlásit radostnou zvěst. Když byl v synagoze v Nazaretě a četl tam z Písma, vybral text z proroka Izaiáše: „Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“ A potom lidem řekl: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ Tardif píše: „Ježíš však uzdravoval maličké, chudé. Jeho láska je zadarmo, Ježíš s ní neobchoduje. Neříká: Uzdravím tě, ale pod podmínkou, že pro mě budeš pracovat. Ne! Pán uzdravuje nezištně!“ Vidíme, že mnohým uzdravením v NZ předchází víra ze strany člověka. Ať už víra samotného nemocného nebo těch, kteří dotyčného k Ježíši přinesou, přivedou a prosí za něj. Velikost víry nemůžeme změřit. U ženy postižené krvácením jde dokonce při dotyku Ježíšova roucha spíš o pověru než víru, a přesto se k ní Ježíš přizná. Ježíš několikrát vyvedává víru jednotlivců a dává ji za příklad. A dokonce říká, že budeme-li mít „víru jako hořčičné zrnko“, budeme zakoušet zázraky jeho moci. To nám ovšem nedává sebemenší právo, abychom druhé obviňovali z toho, že věří špatně nebo málo. Pán Bůh není automat na naše lid-

ská přání. Baumert uvádí: „Poslední rozhodnutí, zda člověk bude uzdraven nebo ne, netkví v připravenosti, v touze nebo ve víře člověka, ale ve zcela nezávislém Božím příklonu.“ Ježíš podle svědectví nz pisatelů uzdravil během svého tříletého veřejného působení mnoho lidí, ale neuzdravil všechny nemocné té doby. Např. u rybníka Bethesda leželo hodně nemocných, a Ježíš oslovil a uzdravil jen jednoho, který byl nemocný 38 let a neměl nikoho, kdo by ho do rybníka donesl. Měl s nemocnými soucit, pomáhal jim z jejich bídy a utrpení a směřoval jejich vnitřní pohled na Boha – Otce a jeho království. Neuzdravoval proto, aby naplnil lidskou touhu po senzacích. Naopak lidem častokrát prikazoval, aby o svém uzdravení mlčeli. Tento příkaz souvisí s „mesiašským tajemstvím“ a také s tím, aby lidé nepovažovali Ježíše za divotvorce. Pro osobní situaci i pro pastorační péči o druhé je důležité znovu si uvědomit, že „Kristus při člověku stojí v každé nouzi, a že se díky tomu křesťan také snaží všechno své soužení a bolesti, ať už pochází odkudkoli, přemoci s Kristem. Potom se každá nemoc může stát nástrojem spásy, ať už je na ní skrze uzdravení zjevená Boží sláva, nebo se stává místem dozrávání a prostorem pro jinou formu setkání s Ježíšem Kristem.“ Z absolventské práce; bez odkazů, mírně kráceno

Ester Kašková-Němcová

Společenství evangelických církví v Evropě Synod členských církví v České republice

Konzultace o dokumentu **Písmo – vyznání – církev ve čtvrtek 9. června na Evangelické teologické fakultě UK v Praze, Černá 9**

Milé sestry, milí bratři, zveme Vás k účasti na konzultaci, kterou se synod leuenberských církví v ČR rozhodl uspořádat nad dokumentem *Písmo – vyznání – církev*. Tento dokument vznikl v rámci věroučných rozhovorů Společenství evangelických církví v Evropě. Členské církve tohoto společenství se v něm pokoušejí najít společnou řeč v otázce autority Písma v evangelických církvích. Čím a jak se v církvích vlastně řídíme při svém rozhodování a při formulaci věroučných či etických stanovisek? Dokument byl v předběžné podobě předán jednotlivým církvím k připomínkám. Připomínky členských církví v Českých zemích se chceme pokusit formulovat společně na konzultaci, kterou pořádáme ve spolupráci s ETF UK. Zazní na ní reakce na dokument, které připraví pozvaní řečníci z jednotlivých církví, a v plenární diskusi dostanou slovo další účastníci. Srdečně zveme také vás.

Jana Křížová, předsedkyně synodu, Jan Roskovec, místopředseda synodu

Program:
9.30–10.00 přivítání a úvodní pobožnost;
10.00–12.30 tři bloky příspěvků s krátkou diskusí;
12.30–14.00 přestávka na oběd;
14.00–15.40 dva bloky příspěvků s diskusí;
16.00–17.00 závěrečná celková diskuse
Dokument je k dispozici na internetových stránkách www.leuenberg.cz.

Koutek písmáka

Zpěvy a modlitby z Taizé

26

Píseň: **Surrexit Dominus vere (kánon)**
(Pán vpravdě vstal z mrtvých. Kristus dnes z mrtvých vstal)
Hudba: J. Berthier

Žalm 16, 1-2; 5-11
Zlatý zpěv Davidův
Bože, ochraňuj mě,
na tebe spoléhám.
Pravím Hospodinu: Jsi můj Pán,
moje dobro, nad tebe není.
Můj úděl, můj kalich je Hospodin;
můj los držíš pevně, Hospodine.
Vyměřeny jsou mi blažené krajiny,
moje dědictví je velkolepé.
Dobrořečím Hospodinu, on mi radí,
i v noci mě učí mé svědomí.
Hospodina stále před očí si stavím,
je mi po pravici, nic mnou neotřese.
Proto se mé srdce raduje, můj jazyk zpívá,
v bezpečí přebývá i mé tělo,
neboť v moci podsvětí mě neponecháš,
nedopustíš, aby se tvůj věrný ocitl v jámě.
Stezku života mi dáváš poznat,
vrcholem radosti je být s tebou,
a dokonalé utěšení po pravici tvé až na věky.

Čtení: 1 Pt 2, 4-5; 9-10 ; J 14, 1-6
Píseň
Ticho
Prosby:
Kriste, skrze Ducha svatého žiješ v našich srdcích. Ved' nás ke svému Otcí.
Kriste, ty nás posíláš, abychom ohlašovali tvé odpuštění. Dej, aby všichni lidé poznali tvou lásku.
Kriste, tys slíbil svým učedníkům Ducha svatého, který nás naučí všemu. Rozjasni naši víru.
Kriste, tys slíbil svým učedníkům Ducha pokoje. Obnov svým pokojem celou zem.
Kriste, tys slíbil svým učedníkům Ducha pravdy. Dej nám, abychom poznali tvou lásku, která je nad všechno poznání.
Kriste, tvůj Duch naplňuje celý vesmír, přebývá v každém z nás.

Otče náš

Modlitba:
Spasiteli všeho, co žije, když jdeme za tebou, rozhodujeme se pro lásku a odmítáme zatvrdit svá srdce. Ty nás chceš zahrnout radostí evangelia. A když je naše nitro zahaleno temnotou, jedna cesta zůstává otevřená: cesta pokojné důvěry.

Zpěv

(© Ateliers at Presses de Taizé
notový záznam: Rosa, hudební vydavatelství, Thákurova 3, 160 00 Praha 6,
tel.: 224 310 259, mobil: 608 880 046, e-mail: info@rosamusic.cz
internetový obchod: www.gimel.cz)

Bratr Jindřich Halama st.

Na Velký pátek 22.dubna odešel do "hořejší" Církve Kristův služebník v Jednotě bratrské bratr Jindřich Halama starší. Bylo mu 86 let. Jeho rodina, Ochranovský seniorát při ČCE a mnoho přátel se s ním přišli rozloučit do Železného Brodu v sobotu 30.dubna.

V železnobrodské diaspoře Jednoty bratrské se narodil 14. 3. 1925 ve Velkých Hamrech. Z rodné obce musela jeho rodina odejít v r. 1938 do východních Čech. Protože v době války bylo mnoho kazatelů Jednoty vězněno a sbory zůstávaly neobsazené kazatelem, hledalo vedení církve vhodné pracovníky. Osloven byl i bratr Jindřich Halama. Krátce sloužil v Nové Pace a Rovensku p.Tr. Toto "přivolaní" k službě v církvi nasměrovalo celý jeho život. Bylo mu jasné, že bude kazatelem. A chtěl se na to dobře odborně připravit studiem teologie. Po maturitě na obchodní akademii si dodělal i maturitu na gymnázium. Bohoslovecké vzdělání ukončil na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě v r. 1952. Vnitřně, duchovně byl připraven už dříve. Věrnou pomocnici pro svou službu získal ve své manželce Růženně, když s ní spojil svůj život 18. 5. 1950. 22. října téhož roku byl bratr Jindřich ordinován biskupem K. Reichlem na diakona JB a byl kazatelem pražského sboru Jednoty bratrské. Brzy byl povolán i do Úzké rady, vedení církve (1955-1961). Od r. 1656 působil v Mladé Boleslavi. Za jeho působení v Mladé Boleslavi tu spolupracovaly všechny církve, scházely se ke společným biblickým

a modlitebním hodinám. Bratr Halama měl totiž mnoho přátel mezi faráři jiných církví, protože byl oblíben pro svou mírnost a hlubokou zbožnost. Jako osvědčený, věrný pracovník byl 4. 10. 1964 konsekrován na presbytera JB (to je druhý ze tří ordinačních stupňů JB). V nadějném roce 1968 byl opět povolán do Úzké rady; v době brzké normalizace to bylo značné břemeno, které statečně a odpovědně nesl. Od r. 1976 jako předseda Úzké rady. Opět se stěhoval do Prahy, kde hned navázal ekumenické vztahy a zapojil se výrazně do práce Kostnické jednoty. Pro své jazykové schopnosti i zkušenosti z církevní práce byl bratr Halama delegátem světových synodů Unitas fratrum, které se tehdy scházely v intervalech sedmi let: 1967 Potštejn, 1974 Jamajka, 1981 Herrnhut-Ochranov. Jedno funkční období byl bratr Halama také předsedou Ekumenické rady církví v ČR (1987-89). K poslednímu dni roku 1989 odešel do důchodu, ale důchodový odpočinek trval jen krátce, vlastně to byla jen jakási dovolená. Už v březnu 1990 neodolal žádosti Úzké rady a přijal opět povolání kazatele v uprázdněném sboru v Nové Pace. Do léta 1994. Na podzim 1997 se opět vrátil do služby jako kazatel v Jablonci n.N. Tady také procházel snad nejsmutnějším obdobím života kvůli krizi v JB. Sloužil tu do března roku 2001 na poloviční úvazek (od r. 2000 jako kazatel Ochranovského sboru při ČCE). Bydlel tu však

s manželkou až do léta 2008. Vedle kazatelské služby také po mnoho let pracoval na převodu Hesel Jednoty bratrské do češtiny. I tuto jeho službu rádo přijímalo mnoho věrných čtenářů Hesel. Napsal ve svém životopise: *„Já s manželkou jsme byli formováni zvěstí Písma svatého a bratrskou tradicí. Vyznáváme Ježíše Krista za svého jediného a pravého Pána, jemuž budeme vydávat počet ze svého života i ze svých skutků. Naše víra nás vždy vedla k tomu, abychom se stávali pravdy, sociální spravedlnosti, rovnosti všech lidí a pokoje. Naše víra nás učí také vidět, že všechny lidské porádky zde na zemi jsou dočasné a že se blíží den příchodu království Kristova, v němž spravedlnost, láska a pokoj dojdou plně dokonalosti.“*(1973) Celý život se bratr Jindřich Halama snažil o to, aby se Boží království vlamovalo do tohoto světa. Zvěstí o spáse a vzkříšení odvaloval svým bližním "kámen od hrobu". Zprostředkovával jim pokoj Kristův pro život i čas umírání. Teď tedy odešel "domů". Jeho kroky došly z běd v město Boží naposled... jak rád zpíval v písni Kristiána Davida. Odešel nám milý bratr Jindřich Halama z dohledu, ale ne ze srdce a milých vzpomínek. (Má-li někdo zájem o sborníček kázání Jindřicha Halamy st.: A kámen je ten tam, 2000, napište si na adresu Ochranovského sboru při ČCE, Komenského 603, 468 22 Železný Brod, nebo jiri.polma@seznam.cz)

Jiří Polma

Dělal víc, než musel

Před devadesáti lety, 26. 6. 1921 se narodil v polském Zelowě emeritní farář ČCE Vlastimil Sláma, "Vlastík", jak mu přátelé říkají. Nenechme se zmást – v rodném listě i církevních informacích má omylem datum o měsíc později, ale narodil se opravdu v červnu. Však také si jeho devadesáté narozeniny, kterých se dožívá v záviděníhodné svěžesti, bude litoměřický sbor, kterému věnoval spolu se svou báječnou a moudrou manželkou Helenkou největší část svého života, právě v červnu připomínat. Hodnocení "Dělal víc než musel", použité v názvu této vzpomínky, pronesl jako denunciaci proti Vlastíkovi někdejší okresní církevní tajemník. Bylo to před soudem, konaným na Vlastíkovy narozeniny v červnu 1971. Tajemník poté strachy omdlel a soudní přelíčení muselo být přerušeno, nicméně pokračovalo dál před senátem okresního soudu v Litoměřicích za přítomnosti 14 farářů ČCE. Podmíněný rozsudek k odnětí svobody na deset měsíců s podmínkou na tři roky byl vyhlášen záměrně až v odloženém druhém zasedání, kdy

již kolegové u toho nebyli. Vlastík ale opravdu dělal víc, než musel. Ale jinak, než to OCT myslel, víc v tom nejlepším slova smyslu. Nejenom jako obětavý správce své litoměřické farnosti, nejen jako předseda Svazu českokrabského evangelického duchovenstva, ale i jako angažovaný občan, který se například v roce 1968 stal předsedou Klubu angažovaných nestráníků (KAN) za okres Litoměřice. Po jeho písemném protestu proti omezování občanských práv (odnětí cestovních pasů řadě farářů SČEDu aj.) tehdejšímu prezidentu Husákovi s ohlášením jeho protestní neúčasti na volbách v r. 1971 vytáhl režim proti němu celý aparát státní moci se zatykačem pro údajné "pobrušování" a "poškozování zájmů republiky v zahraničí" a nařízením domovní prohlídky dne 6. 12. 1971. Před Vánocemi tak Vlastík šel na půl roku do vazby až do již zmíněného soudu. Po vynesení rozsudku působil Vlastík deset let jako klimatický Severočeských chemických závodů v Lovosicích. V té době začalo naše přátelství, které trvá dodnes. A trvá, a to

bych rád zdůraznil, zejména i přes dvě údajně nepřekonatelné překážky, které by nás měly rozdělovat a které se zejména v posledních letech často zmiňovaly a zmiňují. Tou prvou je společná práce ve farnosti. Hodně se v ČCE mluví o tom, jak nepřekonatelnou překážkou je bývalý farář sboru pro práci faráře nového. S Vlastíkem, který samozřejmě zůstal a je dodnes členem sboru, jsme tento problém neměli a nemáme dodnes. Přes řadu přirozeně - teologicky i generačně - odlišných názorů jsme dokázali vždy nalézt konsenzus, směřující k prospěchu staršovstva, jehož byl Vlastík členem i po mém nástupu do sboru, i k prospěchu celého sboru. Nemožnost spolupráce bývalého a nového faráře na sboru považuji za mýtus ukazující spíše na osobnostní rysy aktérů, než na skutečný problém. A tou druhou údajně nepřekonatelnou překážkou je Vlastíkův známý podpis vázacího aktu tzv. spolupracovníka Státní bezpečnosti. Byl přinucen ve velmi těžké osobní situaci k spolupráci pod krycím jménem BRÁZDA. Jeho „spolupráce" ovšem vypadala tak, že ještě týž den přišel za mnou, informoval mne o tom, co se stalo, a protože měl informovat zejména o seminářích, které se u mne konaly na faře – tehdy v chotíněveském sboru, přestal se seminářů zúčastňovat a nikdy neřekl StB ani slovo o ničem, co by ji zajímalo. Však také byl po poměrně krátkém čase ze seznamu vyškrtnut pro nespolupráci. Všichni jsme o této jeho osobní bolesti věděli a nikdy jsme se na něho nezlobili. Je typickým příkladem nesmyslnosti všech lustrač-

Josef Lebeda

Nabídky

NABÍDKA FILMU ZACHRAŇTE EDWARDSE

Nabízíme farním sborům **možnost veřejné projekce dokumentárního filmu Zachraňte Edwardse, který byl letos odměněn cenou Trilobit Českého filmového a televizního svazu a nominován na Českého lva. Film vypráví příběh rodičů, jimž bylo v těhotenství diagnostikováno postižení jejich dítěte. Opření o víru odmítli doporučený potrat a pustili se do boje o život nenarozené dcerky Juliánky. Oba rodiče jsou aktivními křesťany, členy Církve československé husitské. Projekci filmu Zachraňte Edwardse (režie Dagmar Smržová, produkce Febio a HBO) je možné spojit s besedou s manželý Sladkowskými. Promítání se nemusí vázat na farní sbory, je možné je uspořádat ve spolupráci s rodinnými centry, vzdělávacími a kulturními institucemi apod. V případě zájmu volejte na tel.: 575 540 120, 736 767 543, nebo pište na mail: sladkowski@seznam.cz**

kow

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY Vydává Kostnická jednota Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz www.evangelickytydenik.cz Řídí redakční rada. Redaktor: Ladislav Mečkovský Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává. Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300 Tiskne Grafotechna Distribuci provádí: * V zastoupení vydavatele společnosti Mediaservis s.r.o., Zákaznické Centrum, Videňská 995/63, 639 63 Brno nebo P.O. Box 63, 639 63 Brno. Příjem objednávek: tel: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: predplatne@mediaservis.cz . Příjem reklamaci: tel: 800 800 890. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí Všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele. Objednávky do zahraničí zajišťuje Mediaservis s.r.o., administrace vývozu tisku, Paceřická 277/3/1, 193 00 Praha 9, tel: +420 271 199 250, fax: +420 271 199 902 *A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851 Registrační číslo MK ČR: E 365 ISSN 0139-505X

ních polistopadových kampaní. Farář Vlastimil – Vlastík - Sláma je čestný muž, který spolu se svou statečnou ženou pro svou církev a pro tuto společnost udělal víc než mnozí jiní. Mám ho rád, a proto také píši toto připomínku jeho devadesátin s přáním ještě dlouhých let zdraví a svěžesti.

Vlastíku, ať Ti náš Pán žehná!

Zdeněk Bárta

Bohoslužby

SENIORÁT VÝCHODOMORAVSKÝ

Českokrabská církev evangelická HODONÍN – Ne 9 h
Husova 6, f. Pavel Šebesta
HOŠTÁLKOVÁ u Vsetína – Ne 10 h
Hošťálková u Vsetína č. 23, f. Petr Maláč
HRUBÁ VRBKA A VELKÁ NAD VELIČKOU – Ne 8.30 h (Velká n.V.), 10 h (Hr. Vrbka)
Hrubá Vrbka 117, f. Mojmír Blažek
HUSLENKY – Ne 10 h
Huslenky č. 439, f. Jiří Palán
JABLŮNKA – Ne 9 h
Jablunka 45, j. Martin Tomešek, a f. Daniel Heller
JASENNÁ - Ne 9 h
Jasenná č. 108, Vizovice, f. Radmila Včelná
JAVORNÍK NAD VELIČKOU – Ne 10 h
Javorník nad Veličkou č. 111, Velká n. Veličkou, f. Josef Hurta
KATEŘINICE – Ne 9 h
Kateřinice č. 226, Ratiboř, f. Miroslav Jelínek
KROMĚŘÍŽ – Ne 9 h
Riegrovo nám. 147/37, f. Ivan Ryšavý
KYJOV – Ne 9.30 h
Dobrovského 511, f. Dan Petříček
LESKOVEC – Ne 9 h
Leskovec č. 156, Valašská Polanka, f. Libor Špaček
LIPTÁL – Ne 10 h
Liptál č. 8, a Radmila Včelná
POZDĚCHOV – Ne 8.45 h
Pozděchov č. 121, Valašská Polanka, f. Jiřina Kovářová
PRUSINOVICE – Ne 10 h
Přerovská 174, f. Leoš Mach
PRŽNO – Ne 10 h
Pržno č. 32, Jablunka n. B., f. Jaroslav Voda
RATIBOŘ u Vsetína – Ne 10 h
Ratiboř u Vsetína č. 221, f. Jarmila Wiera Jelínek
RUSAVA – Ne 8.30 h
Rusava č. 28, a f. Leoš Mach
RŮŽDKA – Ne 10 h
Růždka č. 138, f. Martin Fér
STŘÍTEŽ NAD BEČVOU – Ne 9.30 h
Střítež nad Bečvou č. 120, f. Vladimír Kopecký
UHERSKÉ HRADIŠTĚ – Ne 10 h
Jana Blahoslava 419, a f. Petr Pivoňka
VALAŠSKÉ MEZIRŘÍČÍ – Ne 9.30 h
Blahoslavova 430/3, f. Daniel Heller
VELKÁ LHOTA – Ne 9.30 h
Velká Lhota č. 30, Valašské Meziříčí, f. Jan Krupa
VIZOVICE – Ne 8.45 h
Palackého nám. 364, f. Jiří Malý
VSETÍN-DOLNÍ SBOR – Ne 9.30 h
Palackého 153, f. Bronislav Czudek
VSETÍN-HORNÍ SBOR – Ne 9.30 h
Palackého 156/17, f. Jiřina Kovářová, j. Pavel Čmelík
ZÁDVEŘICE-RAKOVÁ – Ne 8.45 h
Zádveřice č. 139, Vizovice, f. Miloš Vavrečka
ZLÍN – Ne 9.30 h
Slovenská 3063, f. Petr Pivoňka

Církev bratrská

OLOMOUC – Ne 10 h
Mariánská 3, v. Dalimil Staněk, a k. Pavel Škrobák
PROSTĚJOV – Ne 9.30 h
Šárka 10a, k. Pavel Lukáš
VELKÁ LHOTA – Ne 9.30 h
Velká Lhota č. 102, k. Ladislav Melkus, v. Radomír Palacký
VSETÍN – Ne 9.30 h
Horní Jasenka 102, k. Josef Fišer
VSETÍN-MAJÁK – Ne 9 h
Smetanova 1484, k. Bedřich Smola
ZLÍN – Ne 10.45 h
Slovenská ul. (kostel ČCE), k. Pavel Škrobák

Bratrská jednota baptistů

KROMĚŘÍŽ - Ne 9.30 h
Moravcova 430/16, k. Alois Klepáček
UHERSKÉ HRADIŠTĚ – Ne 14.00 h
Jana Blahoslava 419, k. Pavel Novosad
VSETÍN – Ne 9.30 h
Rokytnice 273, k. Jan Vychopeň
ZLÍN – Ne 9.30 h
Hluboká 1343, k. Marek Titěra